

O KREŠŤANSKOM PÔSTE

christ-net.sk

Sväté Písmo nás učí, že Boh sám ustanovil pôst. V Starom zákone príprava na mnohé veľké udalosti obsahovala modlitbu a pôst (ako keď mal Mojžiš na hore Sinaj prijať tabule Zákona). Aj Nový zákon často spomína pôst: i náš Pán sa postil 40 dní pred začiatkom svojho verejného účinkovania. V Cirkvi je ustanovených takmer 180 pôstnych dní (okolo 50 piatkov, [podľa dávneho zvyku aj takmer 50 stried], 4 adventné týždne, 40 dňový veľký pôst).

Už v starokresťanskom spise Didache (Učenie Dvanástich apoštolov) z roku 90, to značí z doby kedy ešte žil apoštol Ján a prvá poapoštolská generácia, sa píše o praxi pôstu toto: „Nech vaše pôsty nie sú s pokrytcami. Oni sa postia druhý a piaty deň po sobote (pondelok a štvrtok). Vy sa však postíte vo štvrtý a v prípravný deň (streda a piatok).“ Teda už v prvom storočí zachovávali kresťania pôstne dni. Rovnako nás o tom učí sv. Epifanos a iný starokresťanský disciplinárny spis Apoštolské konštitúcie vysvetľujú: „Pán nám prikázal postiť sa v stredu a piatky. V stredu preto, že vtedy sa zhromaždila veľrada aby odsúdila nášho Pána, a v piatok, lebo v tento deň pretrpel smrť

pre našu spásu.“ Dodnes sú centrálnymi dňami pôstu práve Popolcová streda a Veľký piatok.

Mnohí mladi sa pýtajú, prečo im chce Cirkev v piatky a vôbec v pôste kaziť radosť, keď nemôžu ísť na diskotéky a na oslavy. No problém s tým nemajú len mladi, ale aj ich rodičia.

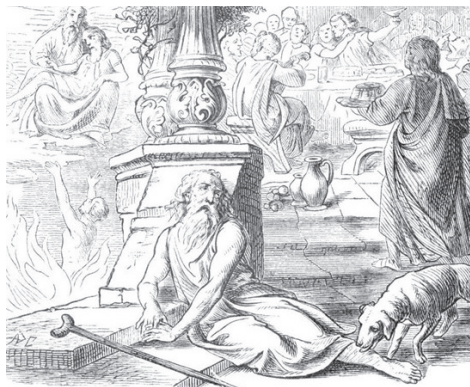
Kresťan vidí pôst nie ako nejaký disciplinárny vrtoch Cirkvi, ktorý má človeka oberať o radosť. Keď niekomu umrie mama, otec, manžel či manželka, alebo dieťa, kto by vtedy mal chuť tancovať, výskať, skákať, radosť sa, hodovať? Isto nikto normálny, čo má srdce, cit. Piatkový pôst je pre veriaceho kresťana uvedením si, že za mňa niekto umiera na kríži. Boží Syn kvôli mne umiera, a ja budem hodovať, tancovať alebo sa zabávať? V pôste sa naplňujú slová Pána, ktoré povedal o apoštoloch, vzhľadom na svoje zajatie a umučenie: „Vari môžu svadobní hostia smútiť, kým je ženich s nimi? No prídu dni, keď im ženicha vezmú; potom sa budú postiť“ (Mt 9, 15). A tento deň či tieto dni si kresťan pripomína práve v piatok a v období pôstu.

Jedným z dôvodov, prečo dnes mnohí katolíci pôst nezachovávajú, je falošný a heretický prístup

k ľudskej prirodzenosti, akýsi falošný spiritualizmus, falošná duchovnosť, ktorá zavrhuje alebo ignoruje telo. Mnohí súčasní kresťania stratili pravé nazeranie na človeka ako celistvú jednotu viditeľného (tela) a neviditeľného (duše). Zabúda sa, že ľudské telo je i s dušou súčasťou plánu stvorenia a oboje sú Kristom vykúpené. Toto vznešené kresťanské ponímanie dôstojnosti ľudského tela potvrdzuje apoštol Pavol, keď píše: „vaše telo je chrámom Ducha Svätého ... oslavujte teda Boha vo svojom tele“ (1 Kor 6, 19-20). Iným dôvodom je námetka, že tradičný pôst nie je dnes možný. Veď jeho pravidlá predpokladajú organizovanú, nepluralistickú, kresťanskú spoločnosť, nasledujúcu poľnohospodársky spôsob života, ktoré sú už minulosťou. Zaiste, je v tom istá miera pravdy. No treba povedať, že pôst bol vždy náročný a vždy v sebe niesol ťažkosť.

Prvotným cieľom pôstu je stať sa vedomým svojej závislosti na Bohu: Ak máme vždy jedenia a pitia nadostač, ľahko sa staneme príliš sebaistými, vidiac len svoje vlastné schopnosti, a podliehame falošnému pocitu úplnej nezávislosti a sebestačnosti, všetko nám je samozrejmé. Pôst nás cez hlad a únavu teda robí „chudobnými v duchu“, vedomými si svojej slabosti, bezmocnosti a závislosti na Bohu.

V pôste nejde o zápas proti telu, ale kvôli telu a kvôli duši. Ak sa v pôste zriekame pokrmov, nejde o nijaké vegetariánstvo, ale robíme naše jedenie duchovnejším, sviatostnejším, prostriedkom spoločenstva s Bohom, Darcom všetkého a Živiteľom všetkých. Lebo len tí, čo sa zdržanlivosťou naučili ovládať svoje chute (a nielen po jedle), sú schopní zakúsiť plnú slávu a nádheru toho, čo nám Boh dáva.

Božie slovo je darom. Druhý je darom.

Drahí bratia a sestry,

Pôstne obdobie je novým začiatkom; cestou, ktorá vedie k istému cieľu: Veľkej noci vzkriesenia, Kristovmu víťazstvu nad smrťou. A táto doba nám zakaždým adresuje dôraznú výzvu na obrátenie: kresťan sa má obrátiť k Bohu „celým svojím srdcom“ (Joel 2, 12), nesmie sa uspokojiť len s priemerným životom, ale má rásť v priateľstve s Pánom. Ježiš je verným priateľom, ktorý nás nikdy neopustí, lebo i keď hrešíme, trpezlivo čaká na náš návrat k nemu, a týmto čakaním prejavuje svoju vôľu odpustiť nám (porov. Homília na svätej omši 8. januára 2016).

Pôstne obdobie je vhodným časom na zintenzívnenie duchovného života prostredníctvom posvätných prostriedkov, ktoré nám Cirkev ponúka: pôstu, modlitby a almužny. Základom toho

POSOLSTVO SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA NA PÔSTNE OBDOBIE 2017

všetkého je Božie slovo, ktoré sme v tomto čase pozvaní horlivejšie počúvať a meditovať. Osobitne o boháčovi a chudobnom Lazárovi (porov. Lk 16, 19 - 31). Nechajme sa inšpirovať týmto, takým dôležitým textom, ktorý nám ponúka kľúč k pochopeniu toho, ako treba konať, aby sme dosiahli skutočné šťastie a večný život, a vyzýva nás k pravému obráteniu.

1. Druhý je darom

Podobenstvo začína tým, že predstavuje dve hlavné postavy, no detailnejšie opisuje iba chudobného. Ten sa nachádza v beznádejnej situácii a nemá silu pozviechať sa, leží pred dverami bohatého a je omrvinky, ktoré padajú z jeho stola; má vtedy na celom tele a psy prichádzajú, aby mu ich olizovali (porov. v. 20 - 21). Je to temný obraz degradovaného a pokoreného človeka.

6. marec – 12. marec 2017

Dátum	Liturgická oslava	Hod.	Bohoslužby	
6. 3. Po		17 ³⁰	Bracovce	+ Michal, Barbora
7. 3. Ut		17 ³⁰	Ložín	+ Sabina Semešová
8. 3. St	Jarný kántrový deň	7 ⁰⁰	Moravany	+ Anna Šmidová
		17 ³⁰	Trhovište	+ Marián Hurčík
9. 3. Št		8 ⁰⁰	Lučkovce	+ Helena Kinčovská
10. 3. Pi	Jarný kántrový deň	17 ³⁰	Moravany	+ Alexander Čeklovský
		17 ³⁰	Trhovište	+ Helena Baková
11. 3. So	Jarný kántrový deň	8 ⁰⁰	Bánovce n/Ond.	+ rod. Matinová a Kmetonyová
		17 ³⁰	Lučkovce	+ Ján Magura
12. 3. Ne	DRUHÁ PÔSTNA NEDEĽA	8 ⁰⁰	Bracovce	+ Mária, Ján, Milan
		9 ⁰⁰	Ložín	Zdr., BP Ľudovít
		10 ³⁰	Bánovce n/Ond.	Za farnosť
		7 ⁴⁵	Lučkovce	Gréckokatolícka liturgia
		9 ⁰⁰	Moravany	Zdr., BP Imrich s rod.
		10 ³⁰	Trhovište	+ Jozef Šaffa

Obraz sa stáva ešte tragickejším, ak vezme do úvahy, že bedár sa volá Lazár: meno plné príslubov, ktoré doslovne značí „Boh pomáha“. Táto postava teda nie je anonymná, má veľmi konkrétne črty – chudobný sa nám predstavuje ako človek, ktorý má svoju vlastnú históriu. Pokým pre boháča je akoby neviditeľný, pre nás sa stáva blízkym, akoby dôverne známym, stáva sa konkrétnou tvárou. Ako taký je darom, neoceniteľným bohatstvom, chcenou bytosťou, ktorú Boh miluje a na ňu pamätá, aj keď ju v konkrétnej situácii ľudia odmietajú (porov. Homília na svätej omši 8. januára 2016).

Lazár nás učí, že druhý je darom. Správny vzťah s ľuďmi spočíva vo vďačnom uznaní ich osobnej hodnoty. Ani chudobný pred dverami boháča nepredstavuje nepríjemnú prekážku, ale je výzvou na obrátenie a zmenu života. Prvým skutkom, ku ktorému nás toto podobenstvo vyzýva, je otvoriť druhému dvere nášho srdca, pretože každý človek je darom, či už je to náš blízky alebo neznámy chudobný. Pôstne obdobie je najvhodnejším časom, aby sme otvorili dvere každému núdznemu a spoznali v ňom alebo v nej Kristovu tvár. Každého z nás to postretne na jeho vlastnej ceste. Každý život, ktorý nám ide v ústrety, je darom a zaslúži si prijatie, rešpekt, lásku. Bo-

žie slovo nám pomáha otvoriť oči, aby sme prijali a milovali život, najmä ten slabý. Avšak, aby sme tak mohli urobiť, je nutné vziať vážne, čo nám evanjelium odhaľuje o bohatom človeku.

2. Hriech nás oslepuje

Podobenstvo nelútostne opisuje, v akých protikladných podmienkach žije bohatý človek (porov. v. 19). Táto postava, na rozdiel od chudobného Lazára, nemá meno a charakterizuje ju len prívlastok „bohatý“. Jej bohatstvo sa ukazuje na šatách, ktoré nosí, a v prehnanom prepychu. Purpur bol vskutku veľmi žiadaný – viac ako striebro či zlato – a preto bol vyhradený pre božstvá (porov. Jer 10, 9) a pre kráľov (porov. Sdc 8, 26). Kment bola špeciálna tkanina, ktorá prispievala k temer posvätnému charakteru nosenia. Bohatstvo tohto človeka je nadmerné, a to aj v tom, že ho už so zvyku dáva každý deň najavo: „... deň čo deň prepychovo hodoval“ (v. 19). Tragicky sa u neho prejavuje porušenosť hriechom, a to v troch nasledujúcich momentoch: láske k peniazom, márnivosti a pýche (porov. Homília na svätej omši 20. septembra 2013).

Apoštol Pavol hovorí, že „koreňom všetkého zla je láska k peniazom“ (1 Tim 6, 10). Tá je hlavným dôvodom skazenosti a zdrojom nenávisťi, hádok a podozrievania. Peniaze nás môžu ovlád-

13. marec – 19. marec 2017

Dátum	Liturgická oslava	Hod.	Bohoslužby	
13. 3. Po		11 ³⁰	Bracovce	+ Agnesa
14. 3. Ut		17 ³⁰	Ložín	+ Michal, Zuzana, Michal
		17 ³⁰	Bánovce n/Ond.	+ Ján, Mária, Zuzana, Juraj
15. 3. St		7 ⁰⁰	Moravany	+ Anton, Ján a rodičia
		17 ³⁰	Trhovište	+ Mária Marciniková
16. 3. Št		8 ⁰⁰	Lučkovce	+ Ján a Milan Čintala
17. 3. Pi		17 ³⁰	Moravany	+ Michal a Alžbeta Chyroví
		17 ³⁰	Trhovište	+ Mária Krivá
18. 3. So		8 ⁰⁰	Ložín	+ Ján Bujalobok
		17 ³⁰	Moravany	+ Alexander Hlavatý
19. 3. Ne	TRETIA PÔSTNA NEDEĽA	8 ⁰⁰	Bracovce	Podakovanie za 70.rokov života, prosba o zdr., BP Anna Šipošová
		9 ⁰⁰	Ložín	Zdr., BP Miroslav Popik
		10 ³⁰	Bánovce n/Ond.	Zdr., BP Sára
		9 ⁰⁰	Moravany	Gréckokatolícka liturgia
		9 ⁰⁰	Lučkovce	Za farnosť
		10 ³⁰	Trhovište	Zdr., BP Ján Varga s rod.
		15 ⁰⁰	Trhovište	Krížová cesta po dedine z rím. kat. do gr. kat. kostola

nuť až tak, že sa stanú tyranským idolom (porov. apoštolská exhortácia Evangelii gaudium, 55). Namiesto toho, aby sa stali nástrojom našej služby na konanie dobra a uskutočňovanie solidarity s druhými, môžu peniaze nám i celému svetu prispieť k egoistickému zmyšľaniu, ktoré nenecháva miesto pre lásku a bráni pokoju.

Podobenstvo nám ďalej ukazuje, že boháčova chamtivosť ho robí márnivým. Jeho osobná hodnota sa zakladá na povrchnom zdani; na predvádzaní sa pred druhými, čo si môže dovoliť. No zdanie maskuje vnútorné prázdno. Jeho život je vážnym vonkajškovosťou, najpovrchnejšou a najprchavjšou rozmeru jeho existencie (porov. tamže 62).

Najnižším stupňom tohto morálneho úpadku je pýcha. Bohatý človek sa oblieka akoby bol

kráľom, napodobňuje vystupovanie Boha, pričom zabúda, že je obyčajným smrteľníkom. Pre človeka skazeného láskou k bohatstvu neexistuje nič len vlastné „ja“, a preto ľudia, ktorí ho obklopujú, sú mimo jeho pohľadu. Ovocím pripútanosti k peniazom je teda istý druh slepoty: bohatý nevidí hladného, ranami pokrytého a vo svojom ponížení zahanbeného bedára.

Keď hľadíme na túto postavu, chápeme, prečo je evanjelium také prísne pri odsudzovaní lásky k peniazom: „Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridzhať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone“ (Mt 6, 24).

pokračovanie v ďalšom čísle

